

Hvis man lejer en film, bliver man tvunget til at se en sekvens med "Piratkopiering er tyveri". Det er sgu nok til at gøre ærlig mand til tyv.

Casper Tybjerg, lektor og underviser i filmhistorie ved Kbh. Universitet (Lette International)

SIMON ROSENBAUM AFLYER

■ "Når bare man er rask", hedder Simon Rosenbaums one-man-cabaret, som han i dag skulle præsentere på Musikbiblioteket i Odense. Men det er han desværre ikke, han er ramt af influenza og må aflyse. I stedet kommer han til Odense næste lørdag, den 8. april. Har du billet til i dag, kan den bruges på næste lørdag.

KULTUR

DEN USKOLEDE STEMME

Den norske trubadour Thomas Dybdahl er både autodidakt og aktuel med **filmsang** og **albumtrilogi**

Af Simon Staun

sim@fyens.dk

- Det lyder lidt som et westernklaver, konkluderer Thomas Dybdahl, da han lader sine trænedede fingre vandre over højderyggen på Café Biografens udpinte piano.

Arsagen til nordmandens fynske visit og intimkoncerten er den nye film "En Soap", der har haft gallapremiere samme aften. Thomas Dybdahl har nemlig komponeret nummeret "Damn Heart", der er filmens musikalske tyngdepunkt. Det er dog ikke dette nummer alene, der gør ham så interessant netop nu. Det er derimod den samlede udgivelse af hans tre første albums, der tilsammen udgør det nordiske mesterværk "Oktober Trilogien".

Trilogien sluttet med albummet "One Day You'll Dance For Me, New York City" og tidligere denne dag var det netop en kasket med NY-logo Thomas Dybdahl smed fra sig, da fotografen spørger, om ikke han ville lade sit krøllede, mørke hår blafre i vinden.

Mens han bliver dirigeret rundt, hiver han en pose Piratos og byder rundhåndet. Et par enkelte regndryp af fynsk afstamning rammer ham, uden han tager synderlig notits.

- Jeg kommer jo fra Stavanger. Det regner ikke helt så meget som i Bergen, så det betyder kun næsten altid, smiler han overbærende.

Ikke nogen purist

Da Thomas Dybdahl igen er i ly, beretter han med en garvet musikers metaforer og glosor om en karriere, der begyndte

for blot fem år siden, da han flyttede hjemmefra. En periode han i forordet beskriver som fantastisk.

- Det skal ikke forstås sådan, at jeg ikke har det godt nu. Den periode var bare så ekstremt fascinerende, fordi jeg stiftede bekendtskab med alle de store sangskrivere som Waits, Dylan og Petty for første gang. Man hørte ét album, og så fandt man ud af, at de havde lavet 10 andre. Det var simpelthen juleaften hver dag, husker Thomas Dybdahl.

Han kastede sig selv over sangskrivningen og sangen uden nogensinde at have dyrket sin stemme, hvilket kan

pelthen juleaften hver dag, husker Thomas Dybdahl.

Han kastede sig selv over sangskrivningen og sangen uden nogensinde at have dyrket sin stemme, hvilket kan

være svært at tro på, efter man har hørt ham folde sig ud i stort set alle registre.

- Der er ikke så stor forskel i klangen på min stemme i forhold til dengang, jeg bruger den bare anderledes især på det seneste album. Jeg har altid dyrket den uskolede stemme og er bestemt ikke purist. Men alligevel så skyr jeg heller ingen midler for at få min stemme til at lyde så optimal som muligt, konstaterer Thomas Dybdahl.

Da alt var nyt

Den melankolske sangskriver er ikke helt så dystre en person, som man kunne forvente. Faktisk er han med sine egne ord en glad dreng. En rolig dreng. Og især roen strømmer fra hans sange, der til trods for hans arbejdsiver ikke er blevet nemmere at kreative.

- Det, som gjorde det hele så let i starten, og ikke mindst processen med at skrive sange, var, at alt var så nyt. Hver sang, jeg skrev, var ny og med sine egne vendinger og farver, som jeg ikke havde brugt før. Det er helt klart blevet sværere for mig at skrive tekster, og jeg moder også oftere mig selv i døren og må benytte den anden indgang, fortæller Thomas Dybdahl.

Den energi, der opstår på mine albums, skyldes netop, at jeg holder igen. På den måde fremstår det uforløst, transparent og nærmest implosivt modsat på en scene, hvor det gerne skulle virke eksplosivt og overvældende, siger Thomas Dybdahl.

Implosiv energi

Har man hørt Dybdahl live med fuld besætning, kan man blive forundret over det mar-

kant anderledes lyd billede i forhold til trilogiens afdæmpede og skrøbelige ydtryk.

- Den energi, der opstår på mine albums, skyldes netop, at jeg holder igen. På den måde fremstår det uforløst, transparent og nærmest implosivt modsat på en scene, hvor det gerne skulle virke eksplosivt og overvældende, siger Thomas Dybdahl.

På flere af hans numre benytter han lydspor med sam-

troværdighed, fortæller sangeren.

Underdog

Thomas Dybdahl har aldrig stræbt efter andet end at være kreativ. Han går ikke rundt med specifikke målsætninger vedrørende sin berømmelse eller kapitalistiske visioner for fremtiden.

- Jeg vil bare fortsætte med at have det sjovt og lære endnu mere om, hvordan man la-

ter musik. I starten var det underholdende bare at finde ud af, hvordan man indspiller, mikser og arrangerer musikken, og den tilgang vil jeg gerne fortsætte, forklarer Thomas Dybdahl, der ikke har noget presserende ønske om at forlade Stavanger.

Når han har tilbragt få dage i Oslo, tænker han: "For fanden, nu skal jeg bare hjem".

- Jeg ser mig lidt som en outsider og underdog, fordi

musikscenen er størst i Oslo. Men det passer mig fint at bo i Stavanger, selv om jeg ikke er naturmenneske. Måske tværtimod. Jeg får tiden til at gå med at se film, drikke øl med vennerne og måske spille lidt golf. Jeg står aldrig på ski, for nordmænd gør nemlig aldrig det, man tror de gør, smiler han hemmelighedsfuldt.

Når han har tilbragt få dage i Oslo, tænker han: "For fanden, nu skal jeg bare hjem".

- Jeg ser mig lidt som en outsider og underdog, fordi

Norske Thomas Dybdahl er på miniturné i Danmark for tiden for at promotere filmen *En Soap* med Trine Dyrholm i hovedrollen. Samtidig spiller han en række intimkoncerter med sange fra hans *Oktobertrilogi*, der nu udkommer samlet.

FOTO: MORTEN MELHEDE

www.thomasdybdahl.com

Thomas Dybdahl - norsk sanger - udsender en trilogi der er imødeset i hele skandinavien.

Dybdahl søger endnu dybere ind i stilheden

SINGER/SONGWRITER

Thomas Dybdahl: "Oktober Trilogi"

★★★★★

★★☆☆☆ (Ekstramateriale)

Roligt indsmigrende, som hans nøjsomt sammenflettede sange, og plade for plade har Thomas Dybdahl vokset sig småt i Skandinavien med sin stiløvelse: At omforme efterårets smukt dystre farvepalet til tre plader på tre år.

Det har været en fængslende proces, hvor Dybdahl har søgt stadig længere ind i stilheden fra udgangspunktet i den dæmpet svajende "that great October sound" i 2003 til sidste års helt viskende "One Day You'll Dance For Me, New York City".

Han trækker på de mest velrenommerede navne inden for singer/songwriter og emotional rock, især Nick Drake, Jeff Buckley og Neil Young trænger sig på sine steder.

Men Dybdahl drysser et element af tyst midnatsjazz over de sarte kompositioner, hvilket sikrer originaliteten.

Når han samtidig benytter en ydmyg, men effektivt sugende stemme og instrumentering, så står de tre oktoberalbums tilbage som et centralt værk i den skandinaviske sangskrivning fra efter årtusindskiftet. Og herligt, at hele molekylær endelig står som et samlet værk.

Boksen har dog været forsinket på grund af den tilhørende dvd, en ventetid, der står nu tragikomisk tilbage. For det kan forventes, at en sådan dvd favner hele det her trilogiarbejde, den unge sangskriver har kastet sig ud i - forklarer forløbet og tankerne bag Niks.

Den koncentrerer sig udelukkende om tiden omkring det første album, på gudsjammerlig vis endda.

Koncertoptagelsen fra Stavanger gør kun lidt for at in-

tere fjernsynsseeren indenfor. Den 25 minutter lange dokumentarfilm skæmmes af et fortælle teknisk rod, der aldrig fanger en over- eller underliggende historie.

Og den bliver kun forværret, hvis man prøver det udelukkende kommentar, hvor Dybdahl slet ikke deltagte. Endelig har fire af dvd'ens fem musikvideoer længe ligget tilgængeligt på Dybdahls hjemmeside.

Nå, men den tykke booklet

i boksen må da så forklare noget? Give noget nyt? Nej, kun en ganske kort tekst, de nødvendige credits og så ellers billeder. Var det ikke, fordi musikken talte så utvetydigt stærkt for Dybdahl, ville man tro, at han intet havde på hjerte.

Danni Travn

● Thomas Dybdahl: "Oktober Trilogi". Copenhagen Records. Udkommer mandag.

Tyskertøsens grænseløse kærlighed

ROMAN

Lars Johansson: "Signe"

★★★★☆

Her er tale om noget så usædvanligt som en stor roman bygget over en film. I fjor præsenterede filmfotografen Lars Johansson dokumentarfilmen "Den tyske hemmelighed", som blev belønnet med Odense Filmfestivals Grand Prix og Nordic Documentary Award, og nu skipper han altså for en stund filmbranchen og udgiver sin første roman, der af forlaget præsenteres som fiktion baseret på

en sand historie.

Virkelighedens beretning handler om den kønne, unge kvinde Signe Gondrup fra Skanderborg, som under besættelsen forelsker sig hjælpeløst i den tyske officer Felix Markworth og beslutter at følge ham til verdens og livets ende trods omgivelsernes fordomme af forholdet.

Signe er fra starten fast besluttet på at følge efter sin elskede, når krigen er forbi, men en dag kommer der bud om, at Felix Markworths kone er blevet dræbt under et luftangreb, og at ægtemanden

derefter har søgt og fået tilladelse til at lade Signe Gondrup rejse til Böhmen som husholderske og barneplejerske for de tre nu moderløse børn.

Kærligheden holder mærkeligt nok gennem alle vanskeligheder, også når svigermoderen kalder hende "den danske hore", og det er romanens styrke, at den samtidig med vældig kraft og detaljerigdom blotlægger tyskernes svindende håb om at vinde krigen, de lokale partisaners sabotageforsøg, befolkningens fortvivlende mangel på mad, tøj og brændsel og ang-

sten for de hastigt fremrykkende russiske tropper.

Den danske kvinde er ikke entydigt sympatisk beskrevet, men nægtes kan det ikke, at hun har ben i næsen, og ikke en eneste gang hører man hende beklage sig over en at skulle få en umulig flygtningetilværelse til at fungere rent praktisk trods sult, kulde og frygten for fremtiden.

Selv da Felix ved mødet med de sejrende amerikanske soldater bliver interneret og anklaget for krigsforbrydelser og derefter forsvinder totalt, giver hun ikke op.

Når bogen slutter, ved vi, at hun aldrig så sin Felix igen, at datteren Kirsten Blohm voksede op hos sine bedsteforældre i et beskedent hjem i Skanderborg, og at Signe døde et sted i udlandet i 1999 i en alder af 80 år. Vi ved også, at Kirsten efter modernens død besluttede at rejse i hendes fodspor for at finde sine rødder. Det var denne sårbare rejse, som blev til både dokumentarfilm og roman. Takket være en energisk og bevægelsesindsats fra en filmfotograf, som også kan skrive.

Den danske kvinde er ikke entydigt sympatisk beskrevet, men nægtes kan det ikke, at hun har ben i næsen, og ikke en eneste gang hører man hende beklage sig over en at skulle få en umulig flygtningetilværelse til at fungere rent praktisk trods sult, kulde og frygten for fremtiden.

Selv da Felix ved mødet med de sejrende amerikanske soldater bliver interneret og anklaget for krigsforbrydelser og derefter forsvinder totalt, giver hun ikke op.

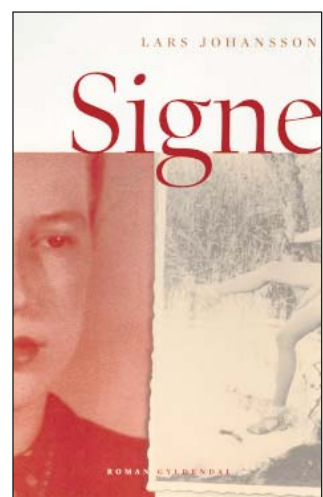
Leonora trivielle kamp for at få familiekroner og faktuelle oplysninger til at munde ud i et videnskabeligt speciale, samt hendes forhold til den sexgale lektor (og afsløringerne af dennes affære med bedstevinden og fusk med forskningsmidler), er simpelthen for tyk. Som læser krummer man tæer.

Leonora skildres som en småenfoldig ung kvinde, og værre endnu bliver det, da en selvoptaget ung mand træder frem. Ikke nok med at han

rent faktisk får æren af at finde kernen til spealet; Leonora falder også for ham, og det hele munder ud i en kvalmende og klichéfylt kærlighedsscene. Den historiske roman lægger egentlig kimen til noget interessant, men tilsat ugebladsnovelle og lægeromansromantik bliver det en uskon æltedeje. Det bliver klægt.

Anne Mette Liedecke

● Lars Johansson: "Signe". 595 sider. 299 kroner. Gyldendal.

● Lars Johansson: "Signe". 595 sider. 299 kroner. Gyldendal.

SCENE

Også Ghita Nørby springer fra "bliktaget"

■ Som skrevet i går er Det Kongelige Teater uheldsramt som ingen sinde før.

"Indenfor murene" måtte pilles af plakaten i januar, og "Kat på et varmt bliktag", som skulle have haft premiere den 6. april, er udskudt på ubestemt tid, fordi både Jørgen Reenberg og hans erstatter Henning Jensen har måttet melde fra.

Det vanskelige og opslidende prøvetløb på såvel "Indenfor murene" som "Kat på et varmt bliktag", er ikke mindst gået ud over Ghita Nørby, der har udfyldt hovedroller i begge de uheldsramte forestillinger.

Hun har derfor ønsket at trække sig ud af "Kat på et varmt bliktag", nu hvor prøvearbejdet skal starte forfra.

Rollerne overtages af Kirsten Olesen og Troels II Munk, og Lars Kaalund overtager instruktionen fra Kim Bjørke. Sidstnævnte har ønsket at koncentrere sig om "Brødrene Karamazov", ligeledes på Det Kongelige, som begynder prøverne om en måned. "Kat på et varmt bliktag" får premiere den 29. april.

● Jørn Uz Ruby: "Kaperkongen". 334 sider. Forlaget Per Kofod, 299 kroner.

En god og en dårlig historie

ROMAN

Jørn Uz Ruby: "Kaperkongen"

★★★★☆

Forsiden af Jørn Uz Rubys nye roman "Kaperkongen" prydes af Mølstedts flotte maleri af en scene fra Slaget på Reden, og på bagsiden af bogen står der, at "Kaperkongen er en historie om skæbnsvangre valg, om mod og forræderi i krig og kærlighed". Det lyder lovende, nærmest som om en stor læseoplevelse a la Tolstoj er i vente!

Men så heldige er vi desværre ikke...slet ikke.

"Kaperkongen" er fortællingen om Niels Rønn, der var kanonér ved Slaget på Reden i 1801, og som var med til at bekæmpe Lord Nelson og som omgikkes personligheder som Willemoes. Rønns bedste drifter er mangel, og vi følger ham fra at være en simpel matros til at blive hædret med medalje som kaperfører.

Foruden fortjenestmedaljen lykkes det ham til sidst, uden større besvær, også at

(gen)vinde sin ungdomskærlighed, som han i sin tid forlod netop til fordel for Fædrelandet.

Problemet med "Kaperkongen" - for det er et problem - er den nutidsramme, historien sættes ind i. Rønns tip-tip-oldebarn, Leonora, støver dels igennem sin morfars fortællinger, dels igennem breve og andre facts, historien om kaperkongen frem. Men de to historier, Niels Rønns og Leonoras, har intet med hinanden at gøre.